

bitig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

ISSN 2757-8410

E-ISSN 3061-9955

2025/2

Yıl/Jear 2025, Cilt/Volume 5, Sayı/Issue 2

5. Yıl

Hep İleriye, En İyiye

Eskişehir <Güz> 2025

bitig

**TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ**

ISSN 2757-8410

E-ISSN 3061-9955

www.bitig.ogu.edu.tr

Yıl/Jear 2025, Cilt/Volume 5, Sayı/Issue 2

Sahibi / Owner

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Adına
Prof. Dr. Oktay BERBER

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible
Editorial Manager**

Doç. Dr. Deniz DEPE

Şef Editör / General Editor

Prof. Dr. Bülent GÜL

Bu Sayının Editörü

Doç. Dr. Deniz DEPE

**YAYIN DANIŞMA KURULU / PUBLICATION
BOARD OF OVERSEERS**

Prof. Dr. Ferruh AĞCA [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Erhan AYDIN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Ts. BATTULGA [MOĞOLİSTAN] • Dr. Éva CSÁKI [MACARİSTAN] • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLUSUN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Marcel ERDAL [ALMANYA] • Prof. Dr. Faruk GÖKÇE [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Bülent GÜL [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Juha JANHUNEN [FİNLANDİYA] • Prof. Dr. Michael KNÜPPEL [ALMANYA] • Prof. Dr. Alexis MANASTER RAMER [ABD] • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Irina NEVSKAYA [ALMANYA] • Prof. Dr. Takashi OSAWA [JAPONYA] • Prof. Dr. Marek STACHOWSKI [POLONYA] • Prof. Dr. Hatice ŞİRİN [TÜRKİYE] • Doç. Dr. Erdem UÇAR [ALMANYA] • Doç. Dr. Orçun ÜNAL [ALMANYA] • Prof. Dr. Alexander VOVIN [FRANSA] • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Jens WILKENS [ALMANYA] • Prof. Dr. Peter ZIEME [ALMANYA]

YAYIN HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

Prof. Dr. Mehmet AÇA • Dr. Öğr.Ü. Esin AĞCA • Prof. Dr. Ferruh AĞCA • Doç. Dr. Hakan AKÇA • Doç. Dr. Fatma ALBAYRAK • Doç. Dr. Nurcan ANKAY KARDAŞ • Doç. Dr. Dinçer APAYDIN • Doç. Dr. Elif AYAN NİZAM • Prof. Dr. Erhan AYDIN • Prof. Dr. Bülent BAYRAM • Doç. Dr. Emrah BOZOK • Dr. Öğr.Ü. Meltem CAN • Dr. Öğr.Ü. Mikail CENGİZ • Prof. Dr. Bilal ÇAKICI • Dr. Öğr. Üyesi

Sezaver ÇAPCI SİPAHI • Prof. Dr. Salim ÇONOĞLU • Dr. Timur DAVLETOV • Doç. Dr. Sema ASLAN DEMİR • Doç. Dr. Ahmet DEMİR • Doç. Dr. Deniz DEPE • Prof. Dr. Oğuzhan DURMUŞ • Dr. Öğr. Üyesi Kübra Fatma DURSUN ÖNEN • Dr. Öğr. Üy. Fazile EREN KAYA • Dr. Öğr.Ü. Genç Osman GEÇER • Doç. Dr. Ömer GEZER • Prof. Dr. Melike GÖKCAN • Dr. Ayşegül GÖZEL • Prof. Dr. Bülent GÜL • Doç. Dr. Murat GÜR • Dr. Öğr. Ü. Hasan GÜZEL • Doç. Dr. Sinan GÜZEL • Uzm. İsmail İLGİN • Doç. Dr. Özgür İLDEŞ • Prof. Dr. Erkan HİRİK • Doç. Dr. Seçil HİRİK • Prof. Dr. Şahika KARACA • Dr. Öğr.Ü. Arda KARADAVUT • Doç. Dr. Mustafa KARATAŞ • Prof. Dr. Ahmet KARTAL • Prof. Dr. Ceval KAYA • Dr. Öğr.Ü. M. Yasin KAYA • Dr. Öğr.Üy. Arzu KAYGUSUZ • Dr. Öğr. Üy. Ayşe KILIÇ CENGİZ • Arş. Gör. Dr. Buket Nur KIRMIZIGÜL ŞİMŞEK • Prof. Dr. Adem KOÇ • Dr. Aziz Tolga KOÇ • Doç. Dr. Mediha MANGIR • Doç. Dr. Muhammet NALBAT • Prof. Dr. M. Vefa NALBANT • Doç. Dr. Serdar ODACI • Dr. Öğr.Ü. Nükhet OKUTAN DAVLETOV • Doç. Dr. Tuba ONAT ÇAKIROĞLU • Prof. Dr. Kürşat ÖNCÜL • Dr. Öznur ÖZDARICI • Dr. Öğr.Ü. Başak PERÇİN BOSTAN • Prof. Dr. Fatih SAKALLI • Öğr. Gör. Gözde SALUR • Dr. Nurayım SATYKANNOVA • Dr. Ayşe Asude SOYSAL DOĞAN • Prof. Dr. İbrahim ŞAHİN • Prof. Dr. Hatice ŞİRİN • Prof. Dr. Mete TAŞLIOVA • Prof. Dr. Nezir TEMUR • Doç. Dr. Kadriye TÜRKAN • Doç. Dr. Erdem UÇAR • Doç. Dr. Orçun ÜNAL • Doç. Dr. Koray ÜSTÜN • Dr. Öğr.Ü. Melike ÜZÜM • Dr. Cemalettin YAVUZ • Dr. Öğr.Ü. İrfan Cenk YAY • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Prof. Dr. Talip YILDIRIM • Dr. Öğr. Üyesi Hatice YILDIZ • Doç. Dr. Hüseyin YILDIZ

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

İngilizce Editörü / Editor of the English Text

Araş.Gör.Dr. Buket Nur KIRMIZIGÜL

**YAYIN KURULU ÜYELERİ / MEMBERS OF
EDITORIAL BOARD**

Prof. Dr. Ferruh AĞCA [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Doç. Dr. Haydar YALÇIN [Ege Üniversitesi] • Doç. Dr. Hüseyin YILDIZ [Ordu Üniversitesi] • Doç. Dr. Fatma ALBAYRAK [İstanbul Medeniyet Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Meltem CAN [Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi] • Dr. Öğr. Ü. Nükhet OKUTAN DAVLETOV [Kapakdonya Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Esin AĞCA [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Öğr. Gör. Dr. Selin BAYRAK [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Doç. Dr. Deniz DEPE [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Dr. Öğr. Ü. Hasan GÜZEL [Hacettepe Üniversitesi] • Araş. Gör. Saniye ERASLAN [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Araş. Gör. Buket Nur KIRMIZIGÜL [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi] • Öğr. Gör. İsmail İLGİN [Bülent Ecevit Üniversitesi] • Dr. Öğr.Ü. Başak PERÇİN BOSTAN [Mersin Üniversitesi] • Uzm. Saffet Alp YILMAZ [Eskişehir Osmangazi Üniversitesi]

Kapak Tasarım: Saffet Alp YILMAZ

İç Tasarım: Bülent GÜL

Yayının Türü

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, hakemli, yaygın, uluslararası, süreli (altı aylık) yayındır. *Elbco Essentials Complementary Index* ve *Ideal Online* tarafından taranmaktadır.

**

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi'nde yayımlanan makaleler yayımının yazılı izni olmadan tamamı veya bir kısmı herhangi bir yolla çoğaltılamaz. Yazarların fikri sorumluluğu ve imla tercihi yazılarına aittir. Başka kaynaklardan alınmış tablo, resim ve benzeri şeylerin yazılarda kullanımı sorumluluğu yazarına aittir.

İLETİŞİM ADRESİ / INFORMATION ADDRESS

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Meşek Kampüsü F2 Blok Odunpazarı Eskişehir / TÜRKİYE

web sayfası: www.bitig.ogu.edu.tr

e-posta: bitigdersigi@gmail.com

Eskişehir <Güz> 2025

bitig'ten Merhaba,

Değerli okuyucular,

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, 2025 yılının son sayısı ile okuyucularının karşısındadır. 2021 yılında görevde olan Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Kemal Şenocak'ın sosyal bilimlere verdiği önem ve Türkoloji alanına duyduğu ilgiyle yayın hayatına başlayan dergimiz, bu sayı ile beşinci yılını tamamlamıştır. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Kamil Çolak da aynı ilgiyle dergimize desteğini sürdürmektedir. İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi önceki dekanı Sayın Prof. Dr. Emine Gümüşsoy ve yeni dekanımız Sayın Prof. Dr. Oktay Berber de aynı şekilde ilgiyle dergimize destek vermektedirler.

İlk sayımızdan itibaren dergimize makaleleri ile destek veren Adem Koç, Bülent Bayram, Erdem Uçar, Erhan Aydın, Erkan Hirik, Fatma Albayrak, Ferudun Hakan Özkan, Hakan Akça, Hasan Hayırsever, Jens Wilkens, Kamil Stachowski, Michael Knüppel, Oğuzhan Durmuş, Orçun Ünal, Peter Zieme, Sultan Tulu gibi alanımızın önemli akademisyenlerine ve isimlerini sayamadığım yazarlarımıza da içten teşekkürü borç bilirim.

Bu sayımızın da yine okuyanı bol olan bir sayı olduğuna ve her geçen gün en orijinal makalelerle bilime katkı sunmaya devam edeceğimize dair inancımız artmaktadır. Daha ileriye, en iyiye ulaşmak için bazen değişimlere de ihtiyaç vardır. Bu nedenle editör değişikliğinin faydalı olacağına karar verdim ve bu sayı itibarıyla editörlük görevimden ayrılıyorum. Umarım, *Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, daha ileriye, en iyiye ulaşmak için mücadelesine devam edecektir.

Bu sayımızda yine desteklerini esirgemeyen Ebru Yaylaçıçeği'ne teşekkür ederim. Dr. Öğretim Üyesi Buket Nur Kırmızıgül, derginin ilk sayısından itibaren desteğini hiç esirgemedi, onun emekleri sayesinde dergi bugüne gelmiştir, teşekkür ederim. Ayrıca yazarlarımıza ve hakemlerimize de en iyiye ulaşma yolunda verdikleri destek için teşekkürü borç bilirim. Son olarak Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Prof. Dr. Melike Gökcan ve bölümün değerli üyerine, bugüne kadar dergiye gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür ederim.

Değerli okuyucular, 2026 yılının ülkemize ve insanlığa güzellikler getirmesi dileğiyle, sağlık ve esenlikler dilerim. Hoşça kalınız.

Prof. Dr. Bülent GÜL
Editör

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

bitig'ten Merhaba / iii

Yazılar / Articles

Michael KNÜPPEL

Entomologia Turcica – Überlegungen zum Sprachgebrauch Insekten betreffend
Entomologia Turcica – Böceklerle İlgili Dilin Kullanımı Üzerine Düşünceler

1-5

Erkan HİRİK

Türkçede Söz Sanatından Dilbilgisel Kategoriye: ‘Âdeta’ ve ‘Sanki’nin “Büyütücü Gerçekdışılık” İşaretleyicisi Olarak Görünümü

From Figure of Speech to Grammatical Category in Turkish: ‘Âdeta’ and ‘Sanki’ as Markers of Augmentative Irrealis

7-21

Aleyna BOZKURT

Maytrısimit’te Duygu Fiilleri ile Kurulan İkilemeler
Reduplications Established with Emotion Verbs in Maytrısimit

23-39

Ferudun Hakan ÖZKAN

Tarihî Bir Metin Nasıl Neşredilmemeli: *Nakd-i Gayret-i Hanîf* Örneği
How Not to Edit a Historical Text: The Case of Nakd-i Gayret-i Hanîf

41-70

Alihan BÜYÜKÇOLAK

Haçova’dan Çehrin’e Doğu Avrupa Yazınında Türk Tehdidi: Müneccim Mustaeddin Menkıbesi Örneği

The Turkish Threat in Eastern European Literature from Keresztes to Chyhyryn: The case of the Story on Astrologer Mustaeddin

71-87

Ertan ÜRKMEZ

The Indispensable Figures of Ottoman–Hungarian Frontier Life: Pribéks
(An Analysis of a Military–Historical Term Through the Tradition of the Zrínyi Family)

*Osmanlı-Macar Sınır Hayatının Olmazsa Olmazları: Pribékler
(Zrínyi Aile Gelenegi Üzerinden Askerî Tarihe İlişkin Bir Terim Analizi)*

89-104

Deniz DEPE

Cumhuriyetin İlk Tiyatro Dergileri Üzerine Bir İnceleme
A Study on the First Theatre Periodicals of the Republic

105-116

Ramazan ÖZKAN

Tasvir Tekniğinin Kullanımını Etkileyen Etmenler Üzerine Bir Değerlendirme
An Evaluation of the Factors that Influence the Use of Description Technique

117-128

Bülent ARAS

**TRT Repertuarındaki Türkü Metinlerinde Geçip TDK Atasözleri ve Deyimler
Sözlüğü'nde Yer Almayan Deyimler**

*Idioms Found in Folk Song Texts in the TRT Repertoire but Not Found in the TDK Dictionary of Proverbs
and Idioms*

129-140

Haberler / News

Oktay DERE

Prof. Dr. Takao Moriyasu'nun Ardından

141-149

Tanıtımalar / Reviews

Erdem UÇAR

Challenging Conventions: Love, Lovers, and Beloveds in Early Modern Ottoman Poetry,
Edited by Christiane Czygan and Hatice Aynur. Walter de Gruyter GmbH, Berlin/Boston.
14+205 pp. ISBN 978-3-11-134154-5.

151-155

Selin BAYRAK

Kırım Tatar Türklerinin Yolbaşçısı:

Mustafa Abdülcemil Kırımoglu

Zorbay Taner (Ed.). *Vatana Adanmış Ömür: Mustafa Kırımoglu*. Ankara: YTB Yayınları: 64 Anma
Armağan Eserler Dizisi ISBN: 978-975-17-6140-8, 2025.

157-161

Bermal CEYLAN

Karacan, Neslihan (2024). *Metafor Nedir? Ne Değildir? (Tarihî Türk Dili ve Türkiye Türkçesinden
Örneklerle)*. Paradigma Akademi, Çanakkale. ISBN 978-625-6139-19-0.

163-170

Elif BOZKURT

Şimşek, Yaşar – Kaynak, Filiz (2024). *Hâmidî Yûsuf u Zelîhâ (Giriş–İnceleme–Metin–Dizin–
Tıpkıbasım)*. Ankara: Akçağ Yayınları. ISBN 978-605-342-806-0.

171-175

Elifnur OĞUZ

Perçin Bostan, Başak (2024). *Peter Simon Pallas-Flora Rossica Türk ve Moğol Dillerine Ait Bitki
Adlarının Tespiti ve İncelenmesi*. Ankara: Turhan Yayınevi.

177-180

Tolgahan TURGUN

Güzel, Hasan (2025). *Bireysel Dil Politikaları – İran'daki Türk Gençleri Üzerine Bir Çalışma* -, PA
Paradigma Akademi Yayınları, 1. Baskı, Çanakkale. ISBN: 978-625-5721-38-9

181-187